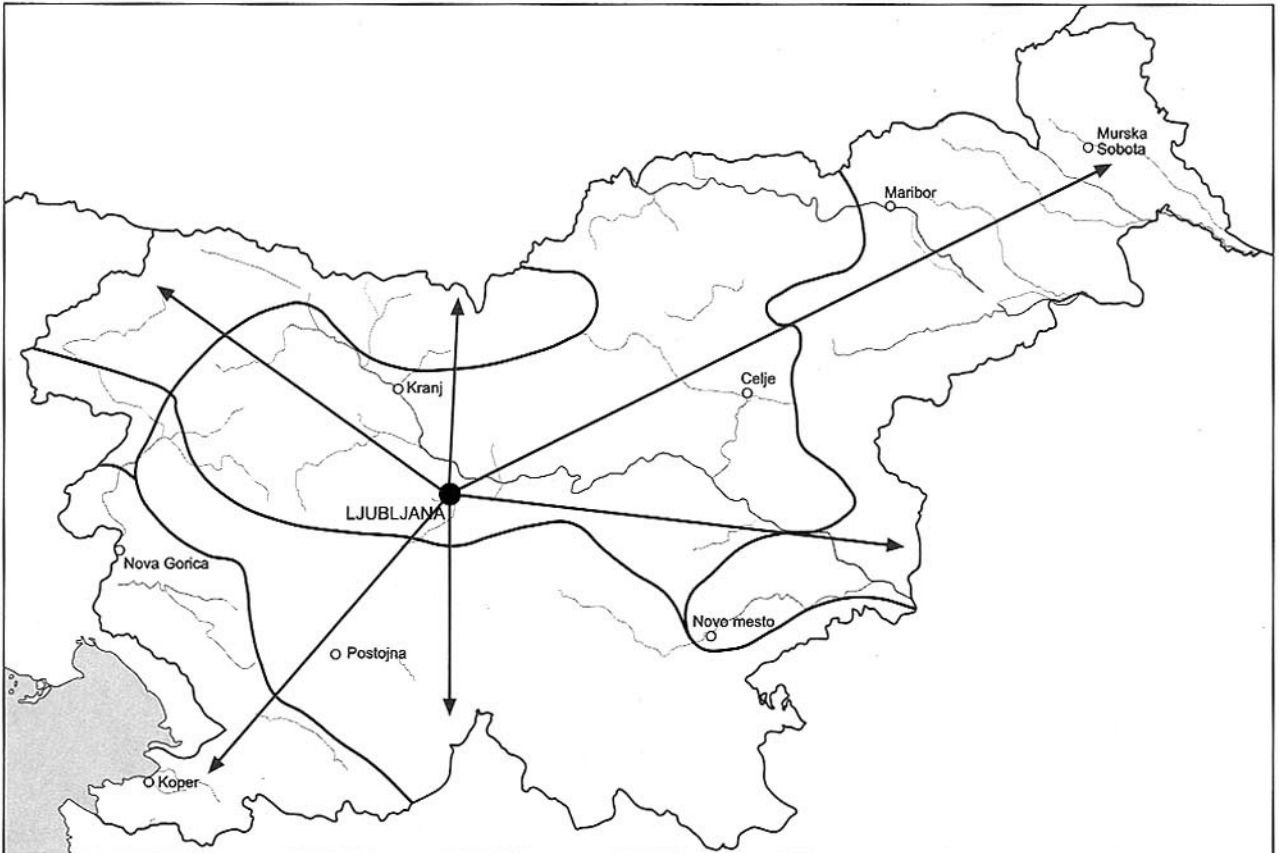

1. VAJA

Mitja živi v Ljubljani. Z balkona svoje stolpnice lahko ob lepem vremenu opazuje visoke gore na severu ter hribe na jugu in zahodu.

- Na zemljevidu lahko vidiš, da so iz Ljubljane proti posameznim območjem Slovenije narisane puščice. Na vsako napiši, v katero stran neba je usmerjena, na zemljevid pa napiši ime naravnogeografske enote, ki je v tistem delu Slovenije.
- Vsako naravnogeografsko enoto na zemljevidu pobarvaj z drugačno barvo in izdelaj legendo. Pobarvaj tudi tisto naravnogeografsko enoto, v kateri živi Mitja, ter posebej označi tisto, v kateri živiš sam/-a.

☐	_____
☐	_____
☐	_____
☐	_____
☐	_____

“Kako sem utrjeval svoje znanje o alpskih pokrajinah z nadmorske višine 2864 m!”

S prijatelji ti je pravkar uspelo stopiti na vrh najvišje slovenske gore. Pot te je kar precej utrudila, zato si moraš nekoliko oddahniti. Ko se čez nekaj časa razgledaš okoli sebe, imaš kar precej težav z orientacijo. Kljub vsemu se zberi in skušaj obnoviti svoje znanje.

a) V katerem delu Slovenije si ta hip, če upoštevaš strani neba? _____

b) Proti kateri strani neba se boš moral obrniti, da boš gledal proti domu? _____

Če bi bil zdaj doma, bi bil slovenski »šampion« med gorami na _____ (stran neba).

c) Ko se nekoliko temeljiteje razgledaš po okolici, ugotoviš, da še nikoli nisi videl toliko gora hkrati. Vsi vrhovi so si zelo podobni. Po katerih lastnostih?

_____

č) Za številne je Trenta najlepša alpska dolina. Kje leži ta dolina glede na tvoje stojišče? _____

_____

d) Podobnega nastanka kot Trenta so tudi tri doline, ki se s severa zajedajo v pobočje Triglava.

Katere doline so to? _____

Kako so nastale? _____

e) Ko si se obrnil proti vzhodu, si najprej opazil velikansko območje, poraslo z gozdovi. Tam lahko pozimi uživajo smučarji tekači, poleti pa gobarji. Ta planota je zaradi mednarodnih tekmovanj v biatlonu in smučarskih tekah znana tudi zunaj slovenskih meja. Kako se že imenuje?

_____

f) Pogled je segel še dlje proti vzhodu in ob lepi vidljivosti si lahko prepoznal še nekatere druge gore. Ena izmed teh ima podobno ime kot kos pohištva, ki je nepogrešljiv ob mizi v domači jedilnici. Katera gora bi to lahko bila?

_____

g) Simbol Slovencev je še vedno Triglav. Na območju Alp in tudi drugod so ljudje po njem poimenovali še nekatere druge stvari. Naštej vsaj tri (lahko so tudi v neposredni bližini naše najvišje gore)!

_____

Če ti doslej ni uspelo ugotoviti, kako bi se lotil dela, je že skrajni čas, da vzameš v roke zemljevid Slovenije, poiščeš Triglav in se dobro orientiraš.

Vsi tisti, ki vam je že uspelo sestopiti z naloge o Triglavu, ste lahko ponosni na svoje znanje in sposobnosti orientiranja.

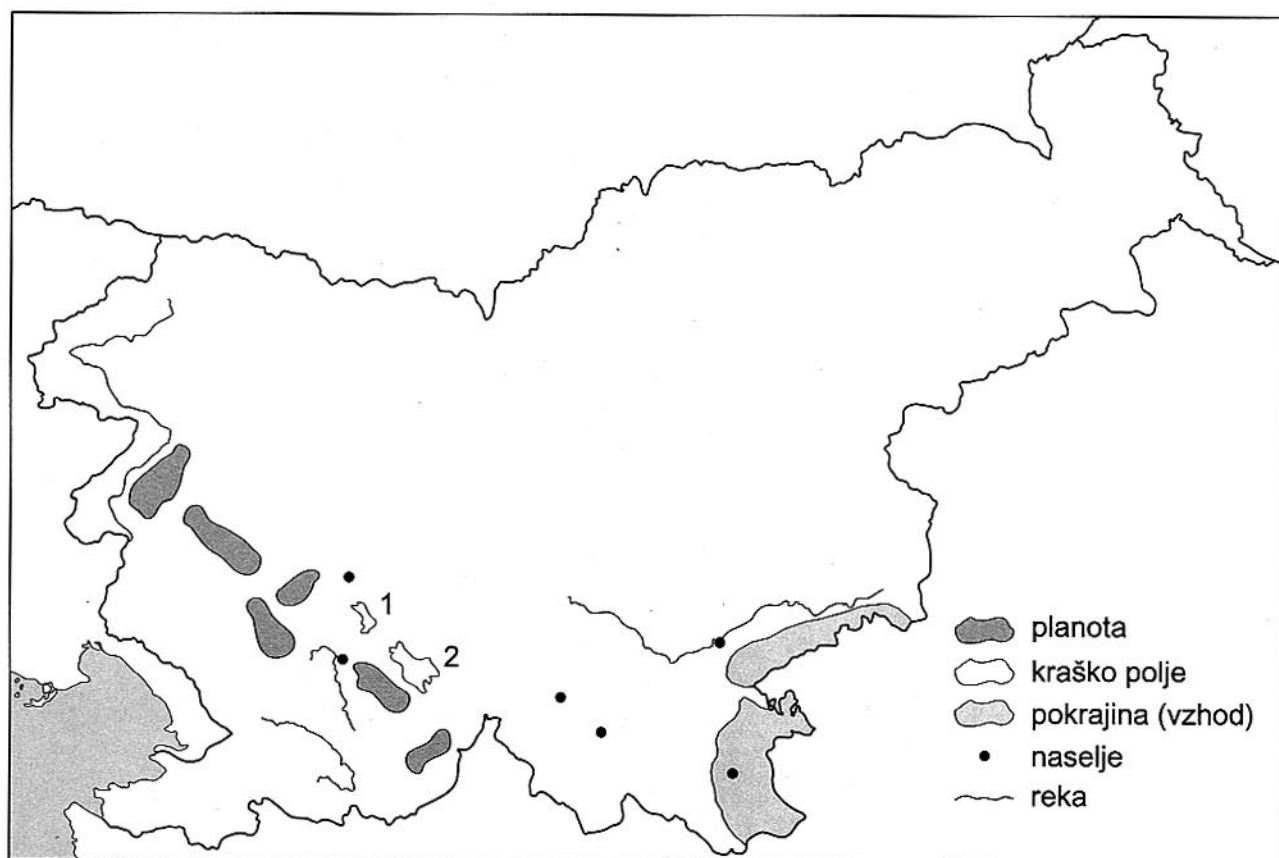

1. VAJA

Dinarske pokrajine segajo na zahodu do reke Soče. Na levi strani Soče se dviga planota Banjšice, ki se proti jugovzhodu nadaljuje v Trnovski gozd.

- a) Imenuj še druge planote, ki ležijo v smeri proti JV in so označene na zemljevidu.
- Kaj je najpomembnejše naravno bogastvo visokih dinarskih planot? _____
  - Kakšna je naseljenost dinarskih planot? _____
- b) Kateri kraški polji sta označeni s števkama 1 in 2? _____
- _____
- _____
- c) Imenuj tudi pokrajini na vzhodu, ki imata značilnosti dinarskih in panonskih pokrajin. _____
- _____
- _____

2. VAJA

Če se po avtomobilski cesti peljemo iz notranjosti Slovenije proti morju ali v nasprotni smeri, hitro opazimo Nanos.

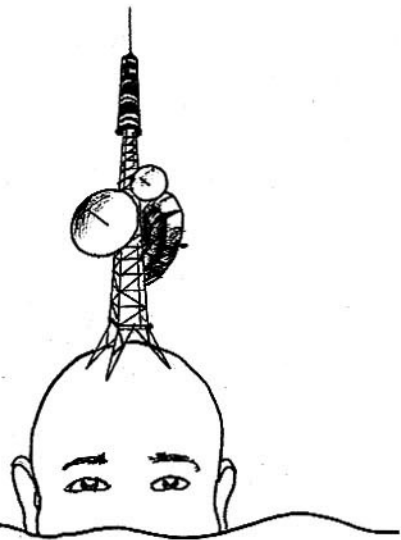
- a) Nanos prepoznamo po »anteni« na njegovi Pleši. Skušaj razložiti to trditev.

- b) Po mnenju ljubiteljskih vremenarjev si Nanos včasih nadene »kapo«. Kdaj naj bi si nadel kapo in kaj ta kapa v resnici je?

V.2

SKRIVNOSTNI SVET KRAŠKEGA PODZEMLJA

1. VAJA

Nekatere značilnosti dinarskih pokrajin boš spoznal ob spodnjih trditvah.

Pravilni odgovori na trditve ti bodo dali ime pokrajine, ki je tudi posebnost tega dela Slovenije.

1. V kamninski zgradbi dinarskih pokrajin prevladuje:

a) lapor,   b) apnenec,   p) fliš.

2. Za dinarske pokrajine so značilni številni kraški pojavi. Na površju so najštevilčnejše:

i) kraške jame,   k) ponikalnice,   l) vrtače.

3. Večja območja ravnega sveta v dinarskih pokrajinah imenujemo:

m) vrtače,   o) kraška polja,   v) uvale.

4. Ponikalnica ne teče po suhem kraškem polju. Katero izmed naštetih je suho kraško polje?

e) Planinsko,   k) Dobropolje,   o) Kočevsko.

5. Suha krajina je kraška pokrajina, ki se razteza na obeh straneh doline reke:

a) Kolpe,   c) Rinže,   e) Krke.

Ime pokrajine: _____

2. VAJA

Posebnost Cerkniškega polja je nenavadno jezero, ki se pojavlja in izginja. To jezero je že pred več kot tristo leti preučeval J. V. Valvasor ter ga upodobil tudi na risbi.

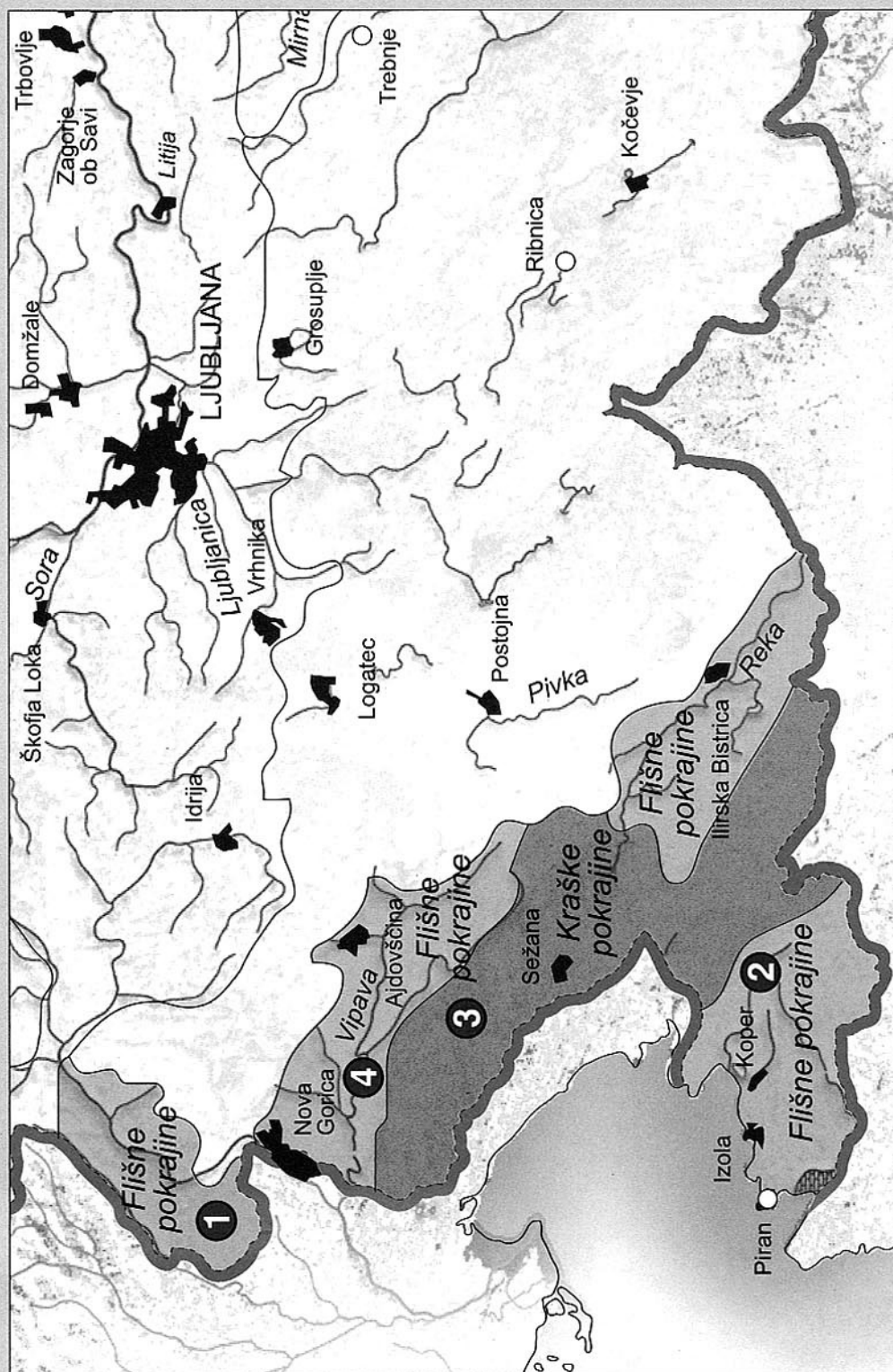
- a) Kako se imenuje to jezero? _____
- b) Kako imenujemo ta kraški pojav? _____
- c) Kaj je vzrok za ta pojav? Pojasni na kratko. _____
 _____
 _____
- č) Kako imenujemo odprtine, skozi katere voda odteka v zemeljsko notranjost? _____
 _____
- d) Katera ponikalnica teče v sušnem obdobju po Cerkniškem polju? _____
 _____
- e) Kako si razlagaš ime vasi Otok na Cerkniškem polju? Če boš imel težave, lahko razlago poiščeš v Krajevnom leksikonu Slovenije.
 _____

Pokrajine na jugozahodu Slovenije so najbolj zanimive poleti, ko je morje dovolj toplo za vodne užitke. Poleg morja in obale v Koprskem primorju so zanimive še pokrajine v zaledju, še zlasti Goriška brda, Kras in Vipavska dolina. Te pokrajine so bile najbolj zanimive tudi za člane Geokluba, zato se večina nalog nanaša na njihove značilnosti.

Zakaj pokrajine na jugozahodu Slovenije imenujemo primorske pokrajine?

Imenuj usaj eno značilnost, po kateri se primorske pokrajine razlikujejo od drugih slovenskih pokrajin.

1. VAJA

Slovenija je tudi obmorska država, čeprav je naša morska obala dolga le 47 km.

Ugotovi, katere trditve držijo in katere ne držijo ter na črto pod napačno trditvijo napiši pravi odgovor. Pri delu si pomagaj z zemljevidom Evrope ali z zemljevidi v atlasu.

1. Slovenska morska obala se razteza ob severnem delu Jonskega morja. **DRŽI NE DRŽI**

---

2. Slovensko morje je del Sredozemskega morja. Do Sredozemskega morja bi pripluli, če bi pluli po Jadranskem morju od Kopra proti jugu. **DRŽI NE DRŽI**

---

3. Ob Jadranskem morju leži več držav. Najdaljšo obalo ima naša sosedna Hrvaška. **DRŽI NE DRŽI**

---

4. Od primorskih pokrajin, ki ležijo na jugovzhodu Slovenije, je neposredno ob morju le Koprsko primorje. **DRŽI NE DRŽI**

---

2. VAJA

Na robu primorskih pokrajin se dviga visoka dinarska planota Nanos. Kadar nima »kape«, se z njegove Pleše vidi daleč proti vzhodu in zahodu, pa tudi proti severu in jugu.

- a) Proti katerim stranem neba se mora obrniti popotnik, če želi opazovati primorske pokrajine? _____

- b) Imenuj dve primorski pokrajini, ki sta dobro vidni z Nanosa. _____

- c) Ali sta pokrajini, ki si ju imenoval, flišni ali kraški? _____

---

3. VAJA

Gregor se rad spominja svojih zgodnjih otroških let, ki jih je preživel na morju. Vsako leto so se odpravili na slovensko obalo, največkrat v Strunjan, kjer je bilo veliko prostora za igro. Ko je šel prvič v morje, še ni znal dobro plavati. Napil se je morske vode, tako da ga je peklo v grlu in nosu. Vode se je zato malce izogibal in je raje iz mivke ustvarjal različne umetnine. Kmalu je spoznal, da se je trudil zaman, kajti izdelek, ki ga je naredil dopoldne, je popoldne izginil – poplavilo ga je morje.

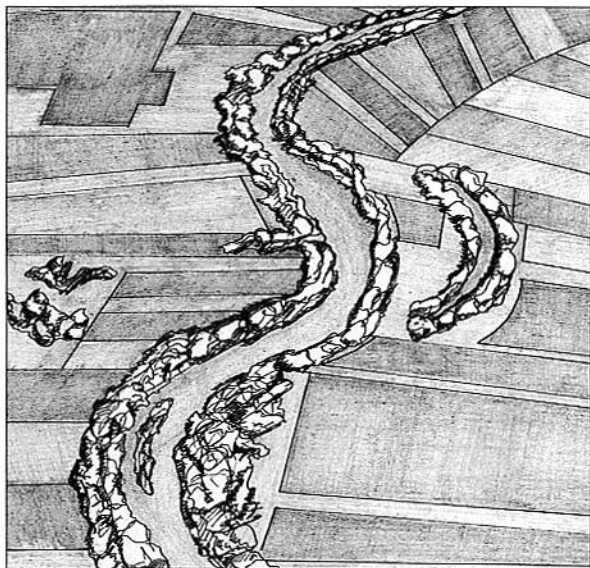
Bilo je še veliko zanimivega. Še zdaj mu ni povsem jasno, kako so se tam, ob obali, znašle vse tiste velike skale in zakaj je obala tako strma.

- a) Zakaj je Gregorja peklo v grlu in nosu, če se je napil morske vode? _____

---

1. VAJA

Panonske reke se po svojih značilnostih razlikujejo od rek v alpskih pokrajinah. Na risbi je prikazana reka, ki teče po ravninski pokrajini.

- a) Katere značilnosti panonskih rek lahko ugotoviš z risbe? Tiste značilnosti, ki so na risbi dobro vidne, obkroži in jih poimenuj.

- b) Kaj je še značilno za panonske reke? _____

2. VAJA

Fotografija prikazuje panonsko pokrajino z značilno rabo kmetijskih zemljišč.

- a) Kakšen relief je značilen za to pokrajino?

- b) Pobočja, ki jih vidiš, so **osojna / prisojna** (napačno besedo prečrtaj).

- c) S katero kmetijsko panogo se prebivalci te pokrajine največ ukvarjajo?

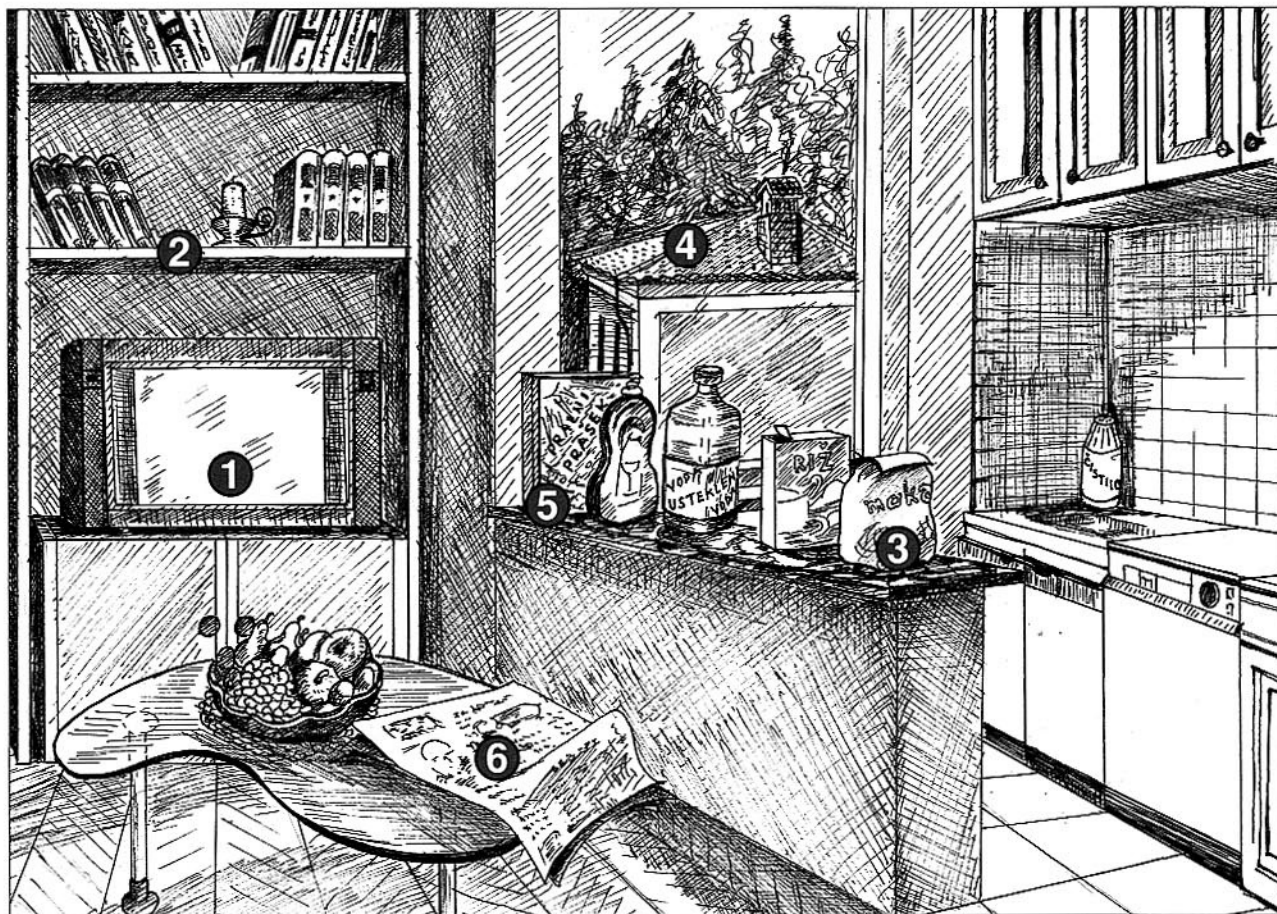

VAJA

V Sloveniji so številna industrijska podjetja, ki izdelujejo zelo različne izdelke. V preteklosti so industrijska podjetja velikokrat nastala tam, kjer je bilo v bližini dovolj surovin za izdelavo izdelkov.

- Na risbi so prikazani različni industrijski izdelki; označeni so s številkami.
- Katere industrijske panoge izdelujejo te izdelke?

Številko izdelka napiši poleg ustrezne industrijske panoge.

Lesna industrija _____

Živilska industrija _____

Elektroindustrija _____

Kemična industrija _____

Papirna industrija _____

Industrija gradbenega materiala _____

Industrija v domači pokrajini

a) Ali se je katera od zgoraj omenjenih industrijskih panog razvila v tvoji domači pokrajini? Katera?

_____

b) Katera so večja industrijska podjetja? Navedi največ štiri. _____

_____

Naštej nekaj izdelkov, ki jih izdelujejo ta podjetja (za vsako podjetje posebej). _____

Katere surovine potrebujejo za izdelavo teh izdelkov? Napiši nekaj primerov. _____

Ali so te surovine iz domačega okolja ali jih je treba uvažati? _____

- c)** Izberi si eno industrijsko podjetje.
Prav gotovo pomembno vpliva na razvoj domače pokrajine.
Napiši dva primera pozitivnega vpliva izbranega podjetja na domačo pokrajino oz. njene prebivalce.

- č)** Ali to podjetje tudi negativno vpliva na pokrajino, v kateri živiš?   **DA**   **NE**

Če si odgovoril z DA, navedi še primer njegovega škodljivega vpliva na okolje. _____

Kako bi lahko odpravili škodljivo delovanje industrijskih podjetij na okolje?
Na kratko napiši svoje razmišljanje.

- d)** Pri razvoju industrije imajo pomembno vlogo prometne razmere.
– Kako industrijsko podjetje, ki si ga izbral/-a, svoje izdelke dostavlja do kupcev?

– Ali je prometno omrežje v bližnji in širši okolici izbranega industrijskega podjetja dovolj dobro razvito, da podjetje nima težav pri pošiljanju izdelkov kupcem?

DA   **NE**

– Če si obkrožil NE, opiši težave v prometnem omrežju.
